

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д.пс.н. Галя Тодорова Герчева-Несторова,
Варненски свободен университет „Черноризец Храбър”

на дисертационния труд „Влияние на социалния престиж на учителската професия върху професионалната мотивация на учителите“, разработен от Юлия Мичурин – докторантка във Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“, за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ в ПН 3.2. Психология, докторска програма „Педагогическа и възрастова психология“

Настоящата рецензия е изготвена в качеството ми на член на научно жури съгласно заповед 340/ 20.06.25г. на ректора на ВСУ „Черноризец Храбър“ за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ в професионално направление 3.2.Психология, докторска програма „Педагогическа и възрастова психология“ на Юлия Мичурин за защита на дисертационен труд „Влияние на социалния престиж на учителската професия върху професионалната мотивация на учителите“.

Представеният за рецензиране дисертационен труд „Влияние на социалния престиж на учителската професия върху професионалната мотивация на учителите“, разработен от Юлия Мичурин е в обем от 190 страници и е подробно структуриран в съответствие с логиката на дисертационното изследване в увод, четири глави, обобщение, заключение и приложения. Списъкът на използваната литература включва 153 актуални и свързани с темата на дисертационното изследване заглавия.

Изборът на проблематиката на изследването без съмнение е оригинален, тъй като е в синхрон с основните актуални тенденции в развитието на образованието, базирани на педагогическата компетентност и професионална мотивация на учителите. В този смисъл дисертационното изследване представлява своеобразен отговор на проблемите, дефинирани от министерството на образованието на Република Израел, а именно, както посочва докторантката, преди началото на учебната 2023г. Министерството на образованието на Израел съобщава тревожна статистика – недостиг на 5250 учители. Този факт провокира у докторантката множество въпроси: какви социални фактори определят липсата на учители; съществува ли връзка между престижа на учителската професия и броя на студентите в педагогическите колежи; какво е социален престиж; как се съотнасят мотивацията на учителите и техният обществен статус и т.н. Проучвайки всички тези въпроси, докторантката открива и изследва противоречието между необходимостта от научно обосновано установяване на влиянието на социалния престиж на учителската професия върху професионалната мотивация на учителите, от една страна, а от друга с настоящето изследване се запълва установения от докторантката дефицит на емпирични изследвания, доказващи силата на изследваната зависимост.

По този начин докторантката много коректно определя в качеството на обект на своето изследване професионалната мотивация на учителите, а в качеството на предмет – влиянието на социалния престиж на учителската професия върху нивото и съдържателните характеристики на професионалната мотивация на учителите.

В този контекст са определени целта и задачите на дисертационното изследване. Хипотезата, която се проверява, е формулирана прецизно : представите за ниския социален статус на

учителската професия доминират както сред самите учители, така и сред изследваните лица, които не са учители. Този факт оказва отрицателно влияние върху професионалната мотивация на учителите, тъй като липсата на признание за стойността на техния труд и общественото неуважение към професията водят до поява на тенденция за намаляване на професионалните усилия.

Коректното определяне на основните понятия, които се използват в дисертационния труд, компетентното изграждане на дизайна на изследването, използването на адекватни методи в изследването са предпоставка за получаването на обективни резултати. Резултатите от проучването са обработени с надежден статистически инструментариум и са представени точно и прецизно. Много коректно и балансирано докторантката съчетава количествения и качествения анализ на данните, което убеждава в значимостта на резултатите от дисертационното изследване.

Бих искала специално да подчертая изключителната научна прецизност, с която докторантката, изгражда дизайна на изследването – от изясняването на основните понятия и теории, които се използват в дисертационния труд, до представянето и анализа на получените резултати и представянето на перспективи за бъдещи изследвания.

Необходимо е да се отбележи, че представената за рецензиране дисертация е разработена в съответствие с изискванията на всички нормативни актове за този род изследователски трудове. Високото качество на дисертационното изследване е доказателство за компетентността на докторантката която е резултат от успешна съвместна дейност с научния ръководител. Този факт дава увереност, че това ще бъде нейният стил и в бъдещи изследвания.

Докторантката определя коректно научните и научно-приложните приноси, които аз споделям и приемам изцяло. Бих искала по-специално да подчертая следните:

- На базата на широк и задълбочен анализ са определени същността и значимите характеристики на професионалната мотивация и рефлексията на учителите;
- Конструиран е прецизен инструментариум за измерване на влиянието на социалния престиж и статус на учителите върху мотивацията им, който може да се използва и в други изследвания;
- Разработени са изследователски инструменти за измерване на социалния статус на учителската професия в съзнанието на учителите и в съзнанието на хора, които не работят като учители;
- Разработен е инструмент за диагностика на професионалната мотивация на учителите.

За мен е безспорен фактът, че рецензираният дисертационен труд се вписва сред значимите изследвания, които имат съществен резонанс, както в научните изследвания, така и в образователната и социална практика, при това не само в национален, но и в международен контекст. Доказателство за това са представените от докторантката перспективи за приложение на резултатите в практически и теоретичен план, както и идеи за бъдещи научни изследвания.

Научните публикации по темата на дисертацията доказват, че докторантката умее да поставя актуални в теоретичен план и приложни проблеми и да ги изследва в дълбочина с изключителна прецизност и научна точност.

Не съм открила елементи на плагиатство и това ми дава основание да считам, че дисертационният труд е резултат от собствена изследователска дейност.

Авторефератът отразява точно съдържанието, концептуалния модел и дизайна на емпиричното изследване, представени в дисертационния труд, приносите и списъка с публикации на докторантката по темата на дисертацията.

Заклучение

Въз основа на всичко изложено по-горе давам положителна оценка на дисертационния труд и убедено предлагам на уважаемите членове на научното жури да присъдят образователната и научна степен „доктор “ в ПН Психология, докторска програма „Педагогическа и възрастова психология“ на Юлия Мичурин за защита на дисертационен труд „Влияние на социалния престиж на учителската професия върху професионалната мотивация на учителите“.

27. 05. 2025 г.

Рецензент:

/проф. д.пс.н. Галя Т. Герчева-Несторова/